

राज्यातील आरोग्य संस्थामध्ये बाह्ययंत्रणेद्वारे
Mechanized Cleaning Services सुरु
करण्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यासाठी
सुधारीत प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-१२२२/प्र.क्र.०१/आरोग्य-७

१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकुल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.
दिनांक : १८ सप्टेंबर, २०२३.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.३०७/आरोग्य-३
दि.०७/०१/२०१९.
- २) शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.०७/आरोग्य-३
दि.०२/०३/२०२१.
- ३) शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.प्रशामा-१२२२/प्र.क्र.०१/आरोग्य-७
दि.१९/०१/२०२२.
- ४) शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.प्रशामा-१२२२/प्र.क्र.०१/आरोग्य-७
दि.२१/०४/२०२२.
- ५) सहसंचालक, आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर) यांचे पत्र क्र. आसेआ/कक्ष-३/टें-९/स्वच्छता
सेवा /प्रशामा/१२२८/२०२३, दि.०९/०८/२०२३.

प्रस्तावना:-

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारित रुग्णालयातील Mechanized Cleaning Services सुरु ठेवण्यासाठी राज्य निधीतुन संदर्भ क्र. (२) येथील शासन निर्णयान्वये सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षासाठी रु.५४.५४ कोटीच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली होती. तसेच राज्य निधीतुन संदर्भ क्र.(१) येथील शासन निर्णयान्वये सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षासाठी रु.२७.२९ कोटी इतक्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली होती. तसेच, राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत मंजुर निधीतुन संदर्भ क्र. (३) येथील शासन निर्णयान्वये रु.३७.०८ कोटी इतक्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली होती. तसेच, राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत निधीतुन संदर्भ क्र. (४) येथील शासन निर्णयान्वये रु.७७.५५ कोटी इतक्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. संदर्भ क्र. (२) येथील शासन निर्णयान्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेच्या १ वर्षाचा कालावधी संपुष्टात आल्याने निविदा प्रक्रिया पुर्ण होवू शकली नाही. तसेच संदर्भ क्र. (१) येथील शासन निर्णयान्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेच्या अनुषंगाने राबविण्यात आलेली निविदा प्रक्रिया काही तांत्रिक कारणास्तव रद्द करण्यात आली. तसेच संदर्भ क्र. (३) व (४) येथील शासन निर्णयान्वये देण्यात आलेल्या प्रशासकीय

मान्यतेच्या शासन निर्णयान्वये राबविण्यात आलेली निविदा प्रक्रिया रद्द करण्यात आलेली आहे. संदर्भ क्र. (१) (२) (३) व (४) येथील शासन निर्णयान्वये Mechanized Cleaning Services च्या सेवा उपलब्ध करून घेण्यासाठी मनुष्यबळावर आधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली होती. आता सदर प्रशासकीय मान्यता रद्द करून एकत्रितरित्या जागेच्या क्षेत्रफळावर आधारित (वापरात व वापरात नसलेले क्षेत्रफळ) सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत सहसंचालक, आरोग्य सेवा रुग्णालय राज्यस्तर, मुंबई यांनी विनंती केली आहे. सदर विनंतीच्या अनुषंगाने राज्य निधीतुन तसेच राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत निधीतुन Mechanized Cleaning Services साठी जागेच्या क्षेत्रफळावर आधारित एकत्रित निविदा प्रक्रिया राबवून सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील आरोग्य संस्थांमध्ये बाहययंत्रणेद्वारे Mechanized Cleaning Services सुरु करण्याकरिता सन २०२३-२४ च्या राज्य निधीतुन खालील तक्ता -अ मध्ये प्रस्तावित केल्यानुसार लेखाशिर्ष २२१० ०२२६, २२१० ०१४६, २२१० ४२५९, २२१० ४६२४, २२१० ०४१३, २२१०G२९८, २२१० ५०४१ मधील उपशिर्ष १० कंत्राटी सेवा, १३ कार्यालयीन खर्च मधून १६७१ आरोग्य संस्थांकरीता रु. ५४९,५६,४६,२४५/- (अक्षरी रुपये पाचशे एकोणपन्नास कोटी छप्पन्न लक्ष सेहचाळीस हजार दोनशे पंचेचाळीस मात्र) इतक्या व सन २०२३-२४ च्या राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत निधीतुन तक्ता- ब मध्ये मंजूर कृती आराखड्यानुसार FMR Code HSS ७, Sr. No. १६४, १६५, १६७ या अर्थशिर्षांतर्गत ८३२ आरोग्य संस्थांकरीता रु.८८,४६,१२,२६८/- (अक्षरी अठ्ठाऐंशी कोटी शेहचाळीस लक्ष बारा हजार दोनशे अडुसष्ट मात्र) इतक्या अशा एकूण २५०३ आरोग्य संस्थांकरीता Mechanized Cleaning Services सुरु करण्याकरिता रु.६३८,०२,५८,५१३/- (अक्षरी रुपये सहाशे अडोतीस कोटी दोन लाख अठ्ठावन्न हजार पाचशे तेरा मात्र) इतक्या अंदाजित खर्चास पुढील पाच वर्षांकरीता (सन २०२३-२४ ते सन २०२६-२७) खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. तसेच या शासन निर्णयाद्वारे संदर्भाधीन क्र.३ व क्र.४ चे शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत आहेत. तसेच संदर्भ क्र.१ व क्र.२ अन्वये दिलेल्या प्रशासकीय मान्यतेस सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सन २०१९ मध्ये राज्यस्तरावरील आरोग्य संस्थांचे वापरात असलेले अंदाजित क्षेत्रफळ विनावापर असलेल्या जागेचे क्षेत्रफळ विचारात घेवून, वापरात असलेल्या क्षेत्रफळाकरीता रु.८४/- प्रती स्केअर मिटर प्रती महिना या प्रमाणे व विना वापर असलेल्या क्षेत्रफळाकरीता रु.९.४०/- प्रती स्केअर मिटर प्रती महिना या प्रमाणे अंदाजित दर घेतले असता खालील प्रमाणे अंदाजित खर्च अपेक्षित आहे.

अ) राज्यस्तरावरून प्राप्त होणारा निधी -

Name of Health Institute	Internal Cleaning Cost			External Clearing Cost			Internal + External Cleaning Cost		लेखाशिर्ष
	Total Constructed Area (Sq. meter)	Rs.84/- per month Rate	Yearly Cost	Non Constructed area and outside (premises)	Rs.9.40/- per month Rate	Yearly cost	Monthly	Yearly	
District Hospital (20)	381773	32068932	384827148	481993	4530734	54368810.4	36599666.20	439195994.40	२२१० ०१४६ सेवा, १३ - कार्यालयीन खर्च (२२१० ०१४६, (१०-कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च)
General Hospital (1)	1152	96768	1161216	284	2669.6	32035.2	99437.60	1193251.20	
Women Hospital (7)	32459	2726556	32718672	88502	831918.8	9983025.6	3558474.80	42701697.60	
Other Hospital (1)	1187	99708	1196496	500	4700	56400	104408	1252896	
Regional Referral Hospital (2)	11206	941304	11295648	31774	298675.6	3584107.2	1239979.60	14879755.20	२२१० ४२५९ (१०-कंत्राटी सेवा, १३ - कार्यालयीन खर्च)
100 Bedded Sub District Hospital (27)	210026	17642184	211706208	839895	7895013	94740156	25537197	306446364	२२१० ४६२४, २२१० ०१४६ १०-कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च) २२१० ०१४६, (१०-कंत्राटी सेवा, १३ कार्यालयीन खर्च) २२१० ४६२४, (१०-कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च
50 Bedded Sub District Hospital (68)	497418	41783112	501397344	1209503	11369328.2	136431938.4	53152440.20	637829282.40	२२१० ०२२६ (१०-कंत्राटी

Name of Health Institute	Internal Cleaning Cost			External Clearing Cost			Internal + External Cleaning Cost		लेखाशिर्ष
	Total Constructed Area (Sq. meter)	Rs.84/- per month Rate	Yearly Cost	Non Constructed area and outside (premises)	Rs.9.40/- per month Rate	Yearly cost	Monthly	Yearly	
30 Bedded Rural Hospital (376)	2231459	187442556	2249310672	5388581	50652661.4	607831936.8	238095217.40	2857142608.80	सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च) २२१० ०१४६, (१०- कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च) २२१० ०४१३, (१०- कंत्राटी सेवा), १३- कार्यालयीन खर्च
Trauma Care Unit (63)	43533	3656772	43881264	472500	4441500	53298000	8098272	97179264	२२१००२२६ (१०-कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च) २२१० ०१४६, (१०- कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च) २२१० ०२९८, (१०- कंत्राटी सेवा, १३- कार्यालयीन खर्च)
Primary Health Centre 1106	988985	83074740	996896880	894754	8410688	100928251.2	91485428	1097825131.20	लेखाशिर्ष २२१०५०४१ (३१ सहाय्यक अनुदाने)
Total (1671)	4399198	369532632	4434391584	9408286	88437888.4	1061254661	457970520	5495646245	

ब) राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत पी.आय.पी.मध्ये मंजूर झालेला निधी -

Name of Health Institute	Internal Cleaning Cost			External Clearing Cost			Internal + External Cleaning Cost		लेखा शिर्ष
	Total Constructed Area (Sq. meter)	Rs. 84/- per month Rate	Yearly Cost	Non Constructed area and outside (premises)	Rs.9.40/- per month Rate	Yearly cost	Monthly	Yearly	
General Hospital (7)	90059	7564956	90779472	105156	988466.4	11861596.8	8553422.4	102641068.8	राष्ट्रीय आरोग्य अभियांना अंतर्गत पी.आय.पी. मधील FMR Code HSS ४, Sr.No. १६४ (District Hospitals १६५ (Sub District Hospitals) १६७ (Primary Health Centers)
Women Hospital (15)	75302	6325368	75904416	103849	976180.6	11714167.2	7301548.6	87618593.2	
100 Beded Sub District Hospital (10)	46849	3935316	47223792	130830	1229802	14757624	5165118	61981416	
Primary Health Centre (800)	618400	51945600	623347200	80000	752000	9024000	52697600	632371200	
Total (832)	830610	69771240	837254880	419835	3946449	47357388	73717689	884612268	
Total (A+B)	5229808	439303872	5271646464	9828121	92384337.4	1108612049	531688209.4	6380258512.80	

०३. सदर Mechanized Cleaning Services चा खर्च लेखाशिर्ष २२१० ०२२६, २२१० ०१४६, २२१० ४२५९, २२१० ४६२४, २२१० ०४१३, २२१०G२९८, २२१० ५०४१ मधील उपशिर्ष १० कंत्राटी सेवा, १३ कार्यालयीन खर्च मधून १६७१ आरोग्य संस्थांकरीता रु. ५४९,५६,४६,२४५/- (अक्षरी रुपये पाचशे एकोणपन्नास कोटी छप्पन्न लक्ष सेहेचाळीस हजार दोनशे पंचेचाळीस मात्र) व कार्यक्रम कृती आराखड्यानुसार FMR Code HSS ७, Sr. No. १६४, १६५, १६७ या अर्थशिर्षांतर्गत ८३२ आरोग्य संस्थांकरीता रु.८८,४६,१२,२६८/- (अक्षरी अठ्ठाऐंशी कोटी शेहेचाळीस लक्ष बारा हजार दोनशे अडुसष्ट मात्र) अशा प्रकारे एकूण २५०३ आरोग्य संस्थांकरीता रु.६३८,०२,५८,५१३/- (अक्षरी रुपये सहाशे अडोतीस कोटी दोन लाख अठ्ठावन्न हजार पाचशे तेरा मात्र) इतका खर्च प्रस्तुत लेखाशिर्षामधून

भागविण्यात यावा. तसेच, यासाठी राज्य निधीमधून आवश्यक असलेला निधी पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध करून घेण्यात यावा

अटी व शर्ती :-

- (१) सदर खर्चात मशीनने स्वच्छता, सर्व प्रकारचे standard/banded detergent/निजंतुकीकरण साहित्य/कर्मचारी/ मशीन व इतर साहित्याचा समावेश राहिल.
- (२) पुरवठारदारास स्वच्छतेसाठी लागणारे Detergent आणि विहित विनिर्देशाने Disinfectant यांची मासिक गरजे एवढी संख्या रुग्णालयात आणून ठेवणे बंधनकारक राहिल.
- (३) ज्या रुग्णालयांमध्ये नियमित सफाईगार कर्मचारी कार्यरत आहे, अशा रुग्णालयांमध्ये नियमित सफाईगार कर्मचाऱ्यांची संख्या विचारात घेवून त्यानुसार स्वच्छता सेवा उपलब्ध करून घेण्यात येईल.
- (४) स्वच्छता सेवेच्या निविदेच्या Scope of work मध्ये काही बदल करावयाचे असल्यास, त्याबाबत संपूर्ण अधिकार आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांना असतील.
- (५) निविदेच्या पाच वर्षांच्या कालावधीमध्ये नवीन संस्थांचा समावेश करणे किंवा संस्था कमी करणे, यासाठी आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांना पूर्ण अधिकार राहतील.
- (६) रुग्णालयांकरीता सेवा पुरवठादारांची ५ वर्षासाठी ई-निविदा प्रक्रीयेद्वारे नियुक्ती करण्यात येईल व नियुक्त करण्यात आलेल्या सेवा पुरवठादारामार्फत Mechanized पद्धतीने Cleaning सेवा पुरविण्यात येईल.
- (७) निविदा पत्र व निविदेतील अटी व शर्ती ह्या आयुक्त स्तरावरील समितीमार्फत मंजूर करून ई निविदा/Government E Market (GEM) वर प्रक्रीया राबविण्यात येईल.
- (८) विषयाधीन सेवांसाठी येणारा अंदाजित खर्च लेखाशिर्ष २२१० ०२२६, २२१० ०१४६, २२१० ४२५९, २२१० ४६२४, २२१० ०४१३, २२१०G२९८, २२१० ५०४१ मधील उपशिर्ष १० कंत्राटी सेवा, १३ कार्यालयीन खर्च व FMR Code HSS ७, Sr. No. १६४, १६५, १६७ या अर्थशिर्षांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून भागविण्यात येईल. तसेच, यासाठी राज्य निधीतून आवश्यक असलेला निधी पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध करून घेण्यात यावा.
- (९) विषयाधीन सेवेसाठी प्रत्यक्ष कामाचे आदेश हे राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत पीआयपी मध्ये अनुदान मंजूर असेल किंवा राज्य शासनाच्या अर्थसंकल्पित रक्कमेमध्ये पुरेशा निधीची आवश्यकता तपासूनच देण्यात यावेत, याबाबतची खातरजमा करण्याची जबाबदारी ही आरोग्य सेवा आयुक्तालयाची राहिल.
- (१०) रुग्णालयांमध्ये कंत्राटी पद्धतीने उपलब्ध करण्यात येणारी स्वच्छता सेवा ही शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : विअप्र-२०१३/प्र.क्र. ३०/२०१३/विनियम/भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५ मधील अ.क्र. ११ अन्वये बाह्य यंत्रणेकडून घेण्यात येणाऱ्या कंत्राटी सेवेच्या कक्षेत असावी.

उपरोक्त क्र.१ ते ११ येथील अटींची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त, आरोग्य सेवा व अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई, संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय व कार्यक्रम प्रमुख यांची राहिल.

०४. सदर शासन निर्णय, शासन निर्णय, शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम भाग-२, दि.१७.४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८, भाग पहिला, उपविभाग दोन मधील अ.क्र.४, नियम क्र.७ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०८३११७५३१९३८१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संजय धों. डगळे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) महालेखापाल-१/२, महाराष्ट्र, (लेखा परिक्षा) (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
- २) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- ३) अतिरिक्त अभियान संचालक, राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान, मुंबई.
- ४) संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
- ५) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (खरेदी कक्ष), मुंबई
- ६) सर्व सह संचालक (आरोग्य सेवा संचालनालया मार्फत)
- ७) उपसंचालक, आरोग्य सेवा (परिवहन), पुणे.
- ८) उप संचालक, सर्व मंडळ कार्यालये.
- ९) सर्व जिल्हा शल्य चिकित्सक (FWB मार्फत)
- १०) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी (FWB मार्फत)
- ११) निवडनस्ती (आरोग्य-७)